

Таким чином, суміщена матриця ABC-XYZ-аналіз дозволить оптимізувати управління товарними ресурсами в будь-якій компанії через здійснення щоденного аналізу великої кількості інформації з історії продажів, товарних запасів, поставок, повернень тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Марченко В.М., Башилова В.П. ABC-XYZ-аналіз як засіб управління асортиментом машинобудівного підприємства. *Економіка і суспільство*. № 13. 2017. С. 597-601. *Url: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/100.pdf*

**Кокура Вікторія Володимирівна, магістрантка,
Данилюк Марія Миколаївна, к.е.н.,
викладач кафедри управління та адміністрування**

СУТНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ

Взаємовідносини суспільства з навколишнім природним середовищем та його сталий розвиток, неможливі без регулювання цього процесу з боку держави. Це означає, що на кожному етапі взаємодії суспільства і природи необхідно прагнути гармонійного співвідношення соціальних, економічних та екологічних потреб, вибору оптимальних і збалансованих за законами функціонування природи та розвитку суспільства шляхів досягнення визначених цілей.

Як органічна частина природного середовища, людина перетворює і пристосовує довкілля відповідно до своїх потреб. Тому, стрімкий розвиток людських потреб призвів до інтенсивної та екстенсивної експлуатації і споживання природних ресурсів, збільшення масштабів господарської діяльності, що спричинило порушення природних зв'язків та виникнення екологічних проблем.

Природні ресурси, що використовуються або можуть бути використані людьми, складаються з природних умов, до яких належать сонячне випромінювання, тепло землі, рельєф місцевості, клімат і власне природні ресурси – елементи літосфери, гідросфери і атмосфери, що використовуються у виробничій діяльності чи в сфері споживання. Економічні межі між природними ресурсами і природними умовами, як справедливо відмічається в науковій літературі, є досить відносними. Природні ресурси відіграють значну роль в економіці будь-якої держави. Забезпеченість природними ресурсами – один з найважливіших економічних показників, що характеризує економічне становище країни. Поряд з працею і капіталом, природні ресурси є також фактором виробництва. Відсутність природних ресурсів чи їхня погана якість призводить до збільшення витрат інших ресурсів [3, с. 12].

У теоретичних дослідженнях класиків політичної економії природні чинники та умови враховувалися як необмежені сили природи. Так, представник класичної економічної школи А. Сміт (1723-1790 рр.) виділив землю та інші природні ресурси, як єдине джерело прибутку, що має здатність приносити крім

прибутку на вкладений капітал, ще і ренту як результат сил природи [2]. Д. Рікардо (1772-1823 рр.) визначив роль природного фактора та його цінність виходячи з принципу обмеженості природного ресурсу [1]. Дж. Мілль (1806-1873 рр.) визначив цінність природи, як соціально-економічне благо, виділивши етичні і естетичні її цінності [4].

Науковці різних країн світу використовують різні моделі управління екологічною сферою, серед яких визнано дві головні політекономічні школи – неокласичну та неокейнсіанську. У концепції першої школи переважає ринкове регулювання, а у другої – державне регулювання.

Екологічна безпека – це елемент національної безпеки, який забезпечує захист життєво важливих інтересів людини, суспільства, довкілля та держави від реальних чи потенційних загроз, які створюються антропогенними чи природними чинниками відносно навколишнього середовища.

Екологічна безпека – це :

- сукупність дій, станів і процесів, що прямо чи побічно не призводять до серйозних збитків (або загроз таких збитків), що завдаються природному середовищу, окремим людям і людству загалом;
- комплекс станів, явищ та дій, що забезпечують екологічний баланс на землі і у будь-яких її регіонах на рівні, до якого фізично, соціально-економічно, технологічно та політично готове (може без серйозних збитків адаптуватися) людство.

Об'єктами екологічної безпеки є все, що має життєво важливе значення для суб'єктів безпеки: права, матеріальні та духовні потреби особистості, природні ресурси та довкілля як матеріальної основи державного та суспільного розвитку.

Суб'єктами екологічної безпеки є індивідум, суспільство, біосфера, держава.

Реалізація екологічної політики на всіх рівнях може здійснюватися за дотримання певних умов, до яких можна віднести:

- дослідження антропогенного впливу на навколишнє природне середовище;
- облік та індексація забруднення довкілля;
- прогнозування та регулювання наслідків руйнування природи від впливу діяльності окремих галузей народного господарства;
- створення науково-методичної основи раціонального використання природних ресурсів;
- забезпечення існування умов, щодо збереження навколишнього природного середовища.

Екологічна безпека може бути розглянута в глобальних, регіональних, локальних і умовно точкових межах, у тому числі в межах держав і будь яких їхніх підрозділів.

Складовими елементами екологічної безпеки є:

1) „екологічно чиста продукція” – матеріали чи продукти, що не мають шкідливих домішок у концентраціях, небезпечних для природного середовища, тварин, рослин і людини;

2) „екологічно чисті ґрунти” – які не мають у своєму складі домішок у кількості, що загрожує біоценозу ґрунту і здоров’ю людини (радіаційне забруднення ґрунтів, хімічне забруднення агроценозів, меліорація, випадання кислотних опадів, смог та ін.);

3) „екологічно чисте виробництво” – забезпечення такого рівня організації виробництва, при якому встановлюється відповідність екологічним вимогам, нормам і стандартам.

Основні критерії екологічної безпеки:

- індивідуальні (медичні або санітарно-гігієнічні) – покликані обмежувати вплив негативних факторів на людину;
- генетичні – покликані зберігати генофонд і обмежувати зростання частоти генетичних хвороб у першому і/або наступних поколіннях;
- соціальні – покликані обмежувати дію небезпечного фактора на групи індивідумів;
- психологічні – відображають ступінь сприйняття/несприйняття суспільством або групою індивідумів рівня техногенного або природно техногенного ризику;
- економічні – покликані забезпечувати збалансований довготривалий економічний розвиток;
- технічні – покликані обмежувати виникнення аварій і катастроф;
- біологічні – покликані зберігати біотичну різноманітність;
- екологічні – покликані обмежувати негативний вплив екологічних процесів з метою збереження структурної стійкості екосистем;
- ландшафтні і географічні – критерії, що обмежують негативний екологічний вплив на водозбірні басейни, ґрунти та інші географічні елементи;
- ресурсні – покликані обмежувати і регулювати інтенсивність використання відновлюваних і невідновлюваних природних ресурсів;
- політико-інформаційні – передбачають інформованість та участь населення в процесі ухвалення рішень щодо потенційно небезпечних технологій, доступ до будь-якої інформації щодо цих технологій;
- моральні і правові – покликані формувати нові моральні категорії і цінності, пов’язані з розумінням необхідності подальшого існування цивілізації.

Отже, вивчення теоретико-методологічних засад державного управління екологічною безпекою на регіональному рівні показує, що вони складають сукупність форм, способів і методів, застосовуваних органами державної влади в процесі законодавчого та нормативно-правового урегулювання існуючих екологічних проблем з метою забезпечення їх вирішення, задоволення

необмежених потреб суспільства в умовах обмеженості природних ресурсів та вироблення і вжиття заходів, спрямованих на відтворення й збереження цих ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рикардо Д. *Начало политической экономики и налогового обложения* / Д. Рикардо. – М. : Политиздат, 1955. – 539 с.
2. Сміт А. *Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй* / Адам Сміт ; [Є. Литвин (наук. ред.), О. Васильєва (пер. з англ.)]. – К. : Port-Royal, 2001. – 594 с.
3. Хвесик М. А. *Стратегічні імперативи раціонального природокористування в контексті соціально-економічного піднесення України : [монографія]* / М. А. Хвесик. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2008. – 496 с.
4. Милль Дж. *Основы политической экономики* / Дж. Милль. – М. : Прогресс, 1980. – 496 с.

**Олексюк Станіслав Степанович, магістрант,
Загурський Олександр Богданович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування**

**ДО ПИТАННЯ ЗАГРОЗ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ
ПІДПРИЄМСТВА**

Основне завдання суспільства є забезпечення кожному громадянину гідних умов. Звичайно, те ж саме відноситься і до навколишнього середовища, яке також потребує відповідних природних умов. Саме цей аспект екологічної безпеки, в результаті зростання населення, промислового розвитку і збільшення споживання природних ресурсів стає все більш важливим для людського існування і в той же час, тим самим, збільшує вплив на інституційні органи державного управління в сфері екологічної безпеки.

Захист навколишнього середовища є також важливим відображенням в Стратегії національної безпеки України, акті, який визначає коло питань для всіх зацікавлених сторін в країні з метою здійснення національної екологічної безпеки, зокрема, беручи запобігання порушення екологічної безпеки, забезпечення адекватного, безпечного функціонування індивідів в суспільстві і самої держав.

Загрози екологічній безпеці з самого початку свого існування, разом з розвитком цивілізації зазнав цивілізаційних змін. На сьогоднішній день з'явилися нові, раніше невідомі загрози, в той час як деякі тільки змінили форми свого впливу. Наявні загрози негативно впливають на навколишнє природне середовище, зокрема, в сфері забруднення природних ресурсів.

Україна належить до країн-користувача з високим ступенем забруднення. Основними джерелами цієї деградації навколишнього середовища є: комунальні послуги, транспорт, промисловість та антропологічний вплив на навколишнє середовище у вигляді обмеження використання особливо цінних природних територій [1].